Centrum
pre deti a rodiny
Púchov

Program
Centra pre deti a rodiny Púchov

2024
Náležitosti programu Centra pre deti a rodiny Púchov

a)kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra

Centrum pre deti a rodiny Púchov, Štefánikova 832, 020 01 Púchov
Telef. kontakt: 042/4631 244, 4642 378
E-mail: cdrpuchov@cdrpuchov.onmicrosoft.com
IČO: 35995106
DIČ: 2020956795

b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra

Centrum pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Štefánikova 832, Púchov
Centrum pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Františka Hečku 1399, Púchov - Horné Kočkovce
V mieste bydliska profesionálnych náhradných rodičov
Kancelária SRK – stretnutí rodinného kruhu, pracovisko Štefánikova 813, Púchov
Vykonávanie ambulantných a terénnych opatrení, pracovisko Nám. Andreja Hlinku 25/30, Považská Bystrica

c) účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona

Centrum pre deti a rodiny Púchov je zariadenie zriadené na účel vykonávania:

a. opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu"),
b. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie"),
   - opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
   - na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu dieťaťa, z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

d) druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie
1. opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia **(ďalej len „pobytové opatrenie súdu"),**
2. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť **(ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie")**

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia:

1. pobytové opatrenia súdu:
   a) neodkladné opatrenia,
   b) výchovné opatrenia,
   c) nariadenia ústavnej starostlivosti.

2. Opatrenia vykonávané ambulantnou a terénnou formou:

- § 73 ods. 6 písm. a) - opatrenia na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa (min. 5 hodín, max. 10 hodín);
- § 73 ods. 6 písm. d) - opatrenia podľa § 44a ods. 1 písm. a) - poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 73 ods. 6 písm. d) - opatrenia podľa § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 – vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 73 ods. 6 písm. e) – poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti (min. 10 hodín, max. 20 hodín);
- § 12 ods. 1 písm. d) - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobne, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine – uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa (min. 20 hodín, max. 60 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 3 - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 4 - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností (min. 20 hodín, max. 60 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 5 - odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny (min. 10 hodín, max. 20 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. d) - poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách (min. 5 hodín, max. 15 hodín);
- § 11 ods. 2 písm. a) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo (min. 10 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 2 písm. b) – opatrenia zamerané na poskytnutie psychologickej pomoci pre rodičov dieťaťa v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa (min. 10 hodín, max. 20 hodín);
- § 11 ods. 2 písm. c) - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode (min. 10 hodín, max. 75 hodín).

Opatrenia obsahujú odporúčanú maximálnu dĺžku ich trvania, t.z. že v závislosti od potreby dieťaťa a jeho rodiny môže výkon opatrení trvať menej, je to na dohode všetkých zúčastnených strán. Je na individuálnom zvážení centra či si túto maximálnu dĺžku trvania opatrenia zmení.

e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia formou:

1. pobytovou formou,
2. ambulantnou formou,
3. terénnou formou.

f) opis cieľovej skupiny centra; ak centrum ponúka výkon opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou aj pre dieťa umiestnené v inom centre alebo pre rodiča tohto dieťaťa alebo pre osobu, ktorá sa osobne stará o toto dieťa, opis cieľovej skupiny centra obsahuje aj túto informáciu

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia pobytovou formou pre:
a) dieťa:
1. s nariadením neodkladného opatrenia,
2. uložením výchovného opatrenia,
3. s nariadením ústavnej starostlivosti,
4. na požiadanie dieťaťa,

b) plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa.

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou pre:
a) dieťa na:
1. základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
2. základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,

b) plnoletú fyzickú osobu, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará o dieťa, ak potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa,
c) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
d) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení:
- nedostatočná aktuálna kapacita v priestoroch zariadenia na samostatnej skupine alebo špecializovaných skupinách,
- nedostatočné personálne zabezpečenie centra,
- nevykonávanie opatrení ak je vyčerpaný pracovný časofond pre ambulantné a terénne opatrenia,
- pri terénnej forme prijímame klientov do 30 km,
- pri riešení rodičovského konfliktu je možné odovzdanie a prebranie dieťaťa len na pôde určenej centrom,
- nevykonávanie opatrení pre klienta závislého na drogách, týraného alebo sexuálne zneužívaného, pre klienta so závažnými poruchami správania.

h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra

Schválená kapacita Centra pre deti a rodiny Púchov Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava je v počte 37 miest.

V Centre pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Štefánikova 832, Púchov, sú umiestnené dve samostatne usporiadané skupiny, špecializované samostatné skupiny - jedna pre deti s duševnými poruchami a jedna pre deti ťažko zdravotne postihnuté s ošetrovateľskou starostlivosťou s celkovým počtom miest 16.

V Centre pre deti a rodiny Púchov, pracovisko Františka Hečku 1399, Púchov - Horné Kočkovce, je umiestnená samostatne usporiadaná skupina – samostatná skupina s celkovým počtom miest 9.

Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva pobytové opatrenie súdu v šiestich profesionálnych náhradných rodinách, ktoré poskytujú starostlivosť celkovému počtu 12 detí.

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu pre deti, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou

Pobytová forma v Centre pre deti a rodiny Púchov sa vykonáva v dvoch budovách:

1. v kmeňovej budove na adrese Štefánikova 832, Púchov, kde sa nachádzajú dve samostatne usporiadané skupiny, špecializované samostatné skupiny – jedna pre deti s duševnými poruchami a jedna pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím s ošetrovateľskou starostlivosťou,
2. v rodinnom dome na adrese Františka Hečku 1399, Púchov – Horné Kočkovce sa nachádza samostatne usporiadaná skupina – samostatná skupina.

<u>Opis vnútorných a vonkajších priestorov kmeňovej budovy:</u>

Prízemie:

Na prízemí vpravo je vybudovaný ubytovací priestor pre samostatne usporiadanú skupinu - špecializovanú skupinu pre deti s duševnými poruchami. Nachádza sa tu chodba na prezúvanie, 2 veľké denné miestnosti a 5 detských izbičiek/spálni.

Prvé poschodie:

Na prvé poschodie sa vchádza z prízemia kameninovým schodiskom, ktoré je opatrené zábradlím s protišmykovým zabezpečením.

Na prvom poschodí vpravo je vybudovaný ubytovací priestor pre 1 samostatne usporiadanú skupinu - samostatnú špecializovanú skupinu pre deti ťažko zdravotne postihnuté a nachádzajú sa tu 3 miestnosti, do ktorých sa vchádza z priestrannej dennej miestnosti, ktorá slúži na trávenie voľného času a štúdium a ďalšie 3 miestnosti slúžia ako spálne pre deti. Priestor je uzamykateľný.

Miestnosti oproti schodišťu slúžia – jedna slúži ako zasadacia miestnosť, konajú sa v nej prípadové konferencie, prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej rodinnej starostlivosti, porady zamestnancov. Druhá miestnosť je určená pre snoezelen terapie.

Na poschodí vpravo sú 4 miestnosti, ktoré slúžia ako - návštevná miestnosť pre biologických ev. náhradných rodičov, príp. žiadateľov, kancelárske a terapeutické miestnosti pre odborný personál (psychológa, špeciálneho pedagóga) + 1 miestnosť pre fyzioterapiu a samostatné WC pre personál.

Vonkajšie priestory:

Vonkajší priestor tvorí trávnatý areál, ktorý deti využívajú na pobyt vonku, a ktorý je opatrený detskými preliezačkami, pieskoviskom, záhradným domom a priestorom na uschovanie bicyklov a ostatných sezónnych náčiní, ktoré využívajú deti. Taktiež sa v areáli nachádza dom správcu, pri ktorom je garáž. Za domom správcu sa nachádza komunitná záhrada, kde deti v spolupráci s dobrovoľníkmi mesta Púchov a žiakmi miestnej základnej školy pestujú zeleninu a bylinky.

<u>Opis vnútorných a vonkajších priestorov rodinného domu:</u>

Prízemie:

Na prízemie sa vychádza dreveným schodiskom. Na prízemí v pravo sa nachádza kuchyňa s jedálenským kútom a so skladom potravín. Vedľa kuchyne sa nachádza obývacia izba.
Na prízemí vľavo sa nachádzajú dve izby.
V zadnej časti prízemia sa nachádza kúpeľňa. Toaleta je oddelená a nachádza sa vedľa kúpeľne.

Prvé poschodie:

Na prvé poschodie sa vchádza z prízemia uzamykateľnými dverami, betónovým schodiskom, ktoré je opatrené zábradlím. Uzamykateľné dvere zabraňujú deťom vstup na poschodie.
Na prvom poschodí v pravo sa nachádzajú dve miestnosti, ktoré slúžia ako spálne pre deti.
V zadnej časti prvého poschodia sa nachádza kúpeľňa s toaletou.

Pivničné priestory:

V pivničných priestoroch sa nachádza minitelocvičňa, garáž, kotolňa a sklad.

Vonkajšie priestory:

Vonkajší priestor tvorí trávnatý areál - dvor, ktorý deti využívajú na pobyt vonku. Taktiež si tu deti v spolupráci so zamestnancami na skupine zriadili malú záhradku, kde si pestujú zeleninu.

Na všetkých skupinách v centre je zavedené pravidlo rešpektovania intimity pri vykonávaní hygienických úkonov.

j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi

Celkový počet úväzkov centra: 45

Odborní zamestnanci centra:

- 1 x špeciálny pedagóg – s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 2 x psychológ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 2 x sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore

NP – Ambulantná/terénna forma: od 01.01.2024

- 2 x sociálny pracovník - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 2 x psychológ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 1 x pracovník PK/SRK/iné metódy - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore

Zamestnanci na samostatnej skupine:

- 1 x vychovávateľ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 1 x vychovávateľ - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore
- 1 x vychovávateľ – úplné stredné odborné vzdelanie
- 1 x pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – úplné stredné odborné vzdelanie
- 2 x pomocný vychovávateľ - úplné stredné odborné vzdelanie

Zamestnanci na špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnými poruchami:

- 2 x vychovávateľ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 1 x pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou – úplné stredné odborné vzdelanie
- 1 x pomocný vychovávateľ - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa
- 3 x pomocný vychovávateľ - úplné stredné odborné vzdelanie

Zamestnanci na špecializovanej samostatnej skupine pre deti ťažko zdravotne postihnuté:

- 1 x sestra - s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v príslušnom odbore
- 1 x sestra - s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa v príslušnom odbore
- 4 x sestra - úplné stredné odborné vzdelanie
- 2 x pomocný vychovávateľ - úplné stredné odborné vzdelanie
- 1 x fyzioterapeut-zdravotnícky pracovník

Profesionálna náhradná rodina:

- 6 x profesionálny náhradný rodič - úplné stredné odborné vzdelanie

Centrum pre deti a rodiny Púchov spolupracuje s Centrami špeciálno-pedagogického poradenstva, ktoré vykonávajú odbornú psychologickú a špeciálnopedagogickú diagnostiku. Ďalej využívame diagnostiku a liečbu od pedopsychiatrov a terapie klinického psychológa.

k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra

Informácie o Programe centra podáva sociálny pracovník pri prvom kontakte s dieťaťom. Oboznámenie rodičov a blízke osoby sa uskutočňuje pri prvom osobnom stretnutí, najneskôr na prípadovej konferencii.

V prípade maloletého dieťaťa sa informácie o Programe Centra podávajú primerane veku, rozumovým schopnostiam a psychickému stavu dieťaťa.

l) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra; ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou, program centra obsahuje aj

1. minimálny počet hodín a maximálny počet hodín vykonávania jednotlivých opatrení a odborných metód práce priamo s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v závislosti od cieľovej skupiny, pre ktorú sú vykonávané,
2. informáciu o tom, že centrum ponúka vykonávanie opatrení a odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa a spôsob informovania o vyťaženosti centra pre vykonávanie jednotlivých opatrení a odborných metód práce, ak je účelom centra aj vykonávanie takýchto opatrení a odborných metód práce.

1.Centrum pre deti a rodiny Púchov vykonáva opatrenia ambulantnou a terénnou formou:

- § 73 ods. 6 písm. a) - opatrenia na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa (min. 5 hodín, max. 10 hodín);
- § 73 ods. 6 písm. d) - opatrenia podľa § 44a ods. 1 písm. a) - poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 73 ods. 6 písm. d) - opatrenia podľa § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 – vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 73 ods. 6 písm. e) – poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti (min. 10 hodín, max. 20 hodín);
- § 12 ods. 1 písm. d) - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobne, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine – uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa (min. 20 hodín, max. 60 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 3 - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch (min. 15 hodín, max. 30 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 4 - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností (min. 20 hodín, max. 60 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. b) bod 5 - odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny (min. 10 hodín, max. 20 hodín);
- § 11 ods. 3 písm. d) - poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách (min. 5 hodín, max. 15 hodín);
- § 11 ods. 2 písm. a) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo (min. 10 hodín, max. 30 hodín);

- § 11 ods. 2 písm. b) – opatrenia zamerané na poskytnutie psychologickej pomoci pre rodičov dieťaťa v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa (min. 10 hodín, max. 20 hodín);
- § 11 ods. 2 písm. c) - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode (min. 10 hodín, max. 75 hodín).

Opatrenia obsahujú odporúčanú maximálnu dĺžku ich trvania, t.z. že v závislosti od potreby dieťaťa a jeho rodiny môže výkon opatrení trvať menej, je to na dohode všetkých zúčastnených strán. Je na individuálnom zvážení centra či si túto maximálnu dĺžku trvania opatrenia zmení.

2. Centrum ponúka vykonávanie opatrení odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa. Podávanie informácií o vyťaženosti centra pre vykonávanie jednotlivých opatrení a odborných metód práce je možné na t. č.: 0918 589 183, 0918 588 661, e-mailová adresa: sociálne3puchov@gmail.com

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami – sociálny pracovník centra:
- štúdium dostupnej dokumentácie o dieťati a jeho rodine,
- analýza údajov,
- identifikácia potrieb dieťaťa,
- posilňovanie a rozvoj sociálnych kompetencií dieťaťa,
- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- anamnéza,
- poskytnutie odbornej pomoci a podpory pri zaraďovaní do pracovného života,
- poskytovanie sociálneho poradenstva za účelom finančnej gramotnosti,
- sociálne poradenstvo.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami – psychológ centra:
- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- odborná psychologická diagnostika,
- psychoterapia,
- psychologické poradenstvo,
- konzultačná činnosť s odborníkmi,
- individuálna a skupinová intervencia,
- preventívne programy,
- sociálno-psychologický výcvik.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami – špeciálny pedagóg centra:
- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- špeciálnopedagogická diagnostika,
- depistáž,
- edukácia, reedukácia, korekcia,
- prevencia,
- stimulácia,
- špeciálnopedagogické poradenstvo.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami ambulantnou a terénnou formou – sociálny pracovník centra:
- zhodnotenie rozsahu napĺňania potrieb dieťaťa a schopnosti rodičov sa na ňom podieľať, rodičovskej starostlivosti, funkčnosti rodinného systému v sociálnom prostredí,
- identifikácia potrieb dieťaťa,

- posilňovanie a rozvoj sociálnych kompetencií dieťaťa,
- posilňovanie schopnosti starostlivosti o deti, domácnosť,
- rozvoj sociálnych kompetencií,
- optimalizácia fungovania rodiny a komunikácia,
- poskytovanie sociálneho poradenstva,
- pomoc náhradným rodičom pri adaptácií na nové rodinné prostredie a poskytovanie sociálneho poradenstva náhradným rodičom,
- poskytnutie odbornej pomoci a podpory pri zaraďovaní do pracovného života,
- poskytovanie sociálneho poradenstva za účelom finančnej gramotnosti.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami ambulantnou a terénnou formou – psychológ centra :
- informačný a poradenský rozhovor,
- pozorovanie,
- odborná psychologická diagnostika,
- individuálne a skupinové psychologické poradenstvo,
- konzultačná činnosť s odborníkmi,
- individuálna a skupinová intervencia,
- preventívne programy,
- krízová intervencia.

Do odbornej práce s deťmi zapájame aj centrá špeciálnopedagogického poradenstva a centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a taktiež konzultujeme prácu s pedopsychiatrom a klinickým psychológom.

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona

Centrum pre deti a rodiny Púchov starostlivosť tehotnej žene neposkytuje.

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Centrum vytvára celoročný plán činností jednotlivých skupín na jeden kalendárny rok, ktorý vychádza z dlhodobých úloh zariadenia centra pre deti a rodiny a príslušnej samostatne usporiadanej skupiny. Podľa neho sa v spolupráci s dieťaťom vytvárajú mesačné plány výchovnej práce s ohľadom na individuálne potreby jednotlivého dieťaťa.

Mesačné plány vypracovávajú a aj vyhodnocujú vychovávatelia samostatne usporiadanej skupiny, profesionálni náhradní rodičia a špeciálny pedagóg v spolupráci s deťmi, s prihliadnutím na vek, rozumové schopnosti a na psychický stav dieťaťa.

V samostatne usporiadanej skupine – samostatnej skupine výchovné plány vypracúvajú a vyhodnocujú vychovávatelia a deti, s prihliadnutím na vek dieťaťa a jeho rozumové schopnosti. Plány sa prispôsobujú aktuálnym podmienkam a možnostiam, v závislosti od ročného obdobia alebo od vzniknutých neočakávaných situácií. Súčasťou plánov je predovšetkým:
- plánovanie návštev kultúrnych podujatí,
- plánovanie záujmovej činnosti detí,
- plánovanie nákupov,
- vytvorenie jedálneho lístka a pod.

Ročný plán sa vyhodnocuje na konci kalendárneho roka a vyhodnotenie mesačného plánu sa odovzdáva na kontrolu špeciálnemu pedagógovi do 5. dňa v mesiaci.

Taktiež sa vypracovávajú aj polročné správy o dieťati, v ktorých sú zaznamenané zmeny v správaní a v rozvoji dieťaťa. Sú v nich zahrnuté krátkodobé i dlhodobé ciele a postupy jednotlivých úloh.

Pri plánovaní výchovnej činnosti sa centrum zameriava na komplexný rozvoj osobnosti dieťaťa. Pri plánovaní sa využívajú motivačné výchovné prostriedky:

- výber televízneho programu, používanie informačno-technického zariadenia,
- návšteva kina, kultúrnych akcií a iné,
- výlety,
- výber činností pre skupinu,
- výroba nejakých produktov,
- príprava obľúbených pokrmov,
- dlhší čas vonku.

Pri plánovaní voľnočasových aktivít sa kladie dôraz na individuálne záujmy dieťaťa, rozvoj jeho talentu, zameriava sa na zdravý životný štýl, rozvoj samostatnosti a poskytuje sa priestor na sebarealizáciu.

Príprava dieťaťa na osamostatnenie prebieha zapájaním dieťaťa do bežných domácich činností. Rozvíjajú sa sociálne zručnosti a zvýšená pozornosť sa venuje finančnej gramotnosti.

V rámci výchovnej činnosti sa centrum zameriava na podporu vzťahov medzi súrodencami a kladie dôraz na udržanie citových väzieb detí s biologickými rodičmi a príbuznými. S dieťaťom je realizovaná pravidelná príprava na vyučovanie, upevňujú a rozvíjajú sa jeho vedomosti získavané v školských zariadeniach a pomoc pri rozhodovaní o ďalšom profesijnom smerovaní s ohľadom na danosti a zdravotný stav dieťaťa.

Centrum podľa plánu prevencie realizuje preventívne programy zamerané na šikanu, sexuálne zneužívanie, obchodovanie s ľuďmi a rizikové správanie.

V rámci výchovných aktivít centra sú organizované akcie, ktoré podporujú dieťa v nadväzovaní kontaktov a priateľstiev mimo centra.

o) opis obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi, predpokladaný termín zaradenia fyzickej osoby do prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti od prejavenia záujmu fyzickej osoby o túto prípravu a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Všeobecné východiská

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len ,,príprava") a zároveň poskytuje záujemcom/fyzickým osobám všetky informácie súvisiace s prípravou.

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené zákonom č. 305/2005 Z .z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „ zákon č. 305/2005 Z. z.") a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z..

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR") je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum"), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len ,,záujemca") na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu, ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah prípravy a bezúhonnosť v rozsahu, aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodič a roly profesionál – vychovávateľ. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať, aký je ten správny pomer medzi rolou rodič a rolou profesionál. Snaha o vyváženie obidvoch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa, a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):
   a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
   b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je:
   a) 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie,
   b) 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie,
   c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o:
      1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5, alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
      2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčasť sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.). Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3),
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika,
- k vyššie uvedenému realizačnému tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra),
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy.

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom.
- Súhlas so spracovaním osobných údajov.
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/.
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa:

a. poskytnutie základných informácií o:

i. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich so starostlivosťou v profesionálnej náhradnej rodine,

ii. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,

iii. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,

iv. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,

v. právach dieťaťa,

vi. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča.

b. nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručnosti,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä:

a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

- Centrum zaradí fyzickú osobu, ktorá prejavila záujem o prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, do najbližšej prípravy, ktorú bude realizovať.
- Žiadosť záujemcu bude zaevidovaná a najneskôr do 15 dní od prijatia žiadosti bude záujemcovi zaslaná písomná odpoveď
- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu:
  - 5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy:
  - ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
  - poskytnutie základných informácií – 40 %,
  - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

Harmonogram prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti počas kalendárneho roka

Centrum pre deti a rodiny Púchov bude realizovať prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti 2 x ročne, a to:

- od 15.03. do 30.05. kalendárneho roka;
- od 16.09. do 30.11. kalendárneho roka.

p)uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou

	Rozsah hodín vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou		
Pondelok	**07:30 – 09:00** ambulantná forma **09:00 – 12:00** terénna forma	**12:00 – 12:30** prestávka	**12:30 – 16:30** terénna forma
Utorok	**07:30 – 09:00** ambulantná forma **09:00 - 12:00** terénna forma	**12:00 – 12:30** prestávka	**12:30 – 15:30** terénna forma
Streda	**7:30 – 09:00** ambulantná forma **09:00 – 12:00** terénna forma	**12:00 – 12:30** prestávka	**12:30 – 16:30** terénna forma
Štvrtok	**07:30 – 09:00** ambulantná forma **09:00 - 12:00** terénna forma	**12:00 – 12:30** prestávka	**12:30 – 15:30** terénna forma
Piatok	**7:30 – 11:30** ambulantná forma	**11:30 – 12:00** prestávka	**12:00 – 13:30** ambulantná forma
Sobota - Nedeľa	**9:00 – 11:00** ambulantná forma príp. pracovný čas sa upraví na základe odporúčania orgánu SPODaSK a následnej dohody centra s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a na základe rozhodnutia súdu, vždy v priestoroch určených centrom		

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Centrum podľa účelu a formy vykonávaných opatrení v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné aj s dieťaťom, vypracúva a vedie individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa.

Pri vykonávaní opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou na pláne spolupracuje aj rodič alebo fyzická osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v detskom domove, najmä:

a. plán sociálnej práce,
b. plán výchovnej práce s dieťaťom,
c. hlavné úlohy psychologickej činnosti psychológa centra,
d. plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje.

Plán sociálnej práce vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutočňuje do 2 týždňov od prijatia dieťaťa. Súčasť tvoria termíny a vyznačené osoby, ktoré zodpovedajú za priebežné vyhodnotenie plánu. Plán sociálnej práce sa individuálne prehodnocuje, vždy po zmene skutočností na strane dieťaťa a jeho rodiny.

Plán výchovnej práce sa vypracováva v mesačných intervaloch. Vypracovávajú ho vychovávatelia, profesionálni náhradní rodičia, špeciálny pedagóg v spolupráci so psychológom a dieťaťom. Vypracováva sa na základe veku, mentálneho a psychického stavu dieťaťa, jeho návykov, zručností a individuálnych potrieb. Hodnotenie mesačného plánu sa odovzdáva na kontrolu špeciálnemu pedagógovi do 5. dňa v mesiaci.

V rámci individuálneho plánu práce s dieťaťom sa psychológ zameriava na konkrétne ciele, na ktorých sa s dieťaťom pracuje určitú ohraničenú dobu. Ak je to potrebné pre ďalšiu prácu s dieťaťom sa stanovia vhodné odporúčania prístupu k dieťaťu, k spôsobu komunikácie, k spôsobu riešenia pre dieťa osobitých problémov, k spôsobu rozvíjania dieťaťa, k odstraňovaniu negatívnych prejavov alebo návykov dieťaťa apod. Plán psychologickej starostlivosti sa individuálne prehodnocuje, podľa potrieb dieťaťa.

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Centrum disponuje záhradou, ktorej súčasťou je detské ihrisko so šmykľavkou, preliezačkami, pieskoviskom a trampolínou. V letných mesiacoch majú deti k dispozícii aj detský bazén, majú možnosť voziť sa na bicykli a areál využívať na športové aktivity. V interiéri je k dispozícii guľôčkový bazén, kreatívny ateliér, hrová miestnosť s dataprojektorom na premietanie filmov, snoezelen miestnosť, miestnosť pre realizáciu terapie hrou, balkón s oddychovou zónou.

Centrum poskytuje dieťaťu možnosť navštevovať záujmové krúžky podľa vlastného výberu v školských zariadeniach a aj v centrách voľného času. Kultúrne a športové akcie sú zabezpečované vo voľnočasových aktivitách a akciách organizovaných školskými zariadeniami, mestom Púchov (jarmoky, kultúrne leto, koncerty, výstavy, divadelné predstavenia, kino) a Župným domov (kultúrno-vzdelávacie akcie). V našom okolí sa nachádzajú multifunkčné ihriská, park, kde sa konajú taktiež kultúrne podujatia, zimný štadión, plaváreň a kúpalisko. Taktiež sa tu nachádzajú obchodné centrá, ktoré deti navštevujú v rámci socializácie a nácviku finančnej gramotnosti. Rekreačná činnosť je zabezpečovaná pobytmi v táboroch a v škole v prírode.

Centrum spolupracuje s dobrovoľníkmi, ktorí nám pomohli vytvoriť komunitnú záhradu (deti si tu v spolupráci s dobrovoľníkmi pestujú zeleninu).

Centrum akceptuje náboženské vyznanie a vieru dieťaťa.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

V centre sa zabezpečuje zdravotná starostlivosť deťom podľa zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti. Deti sú v starostlivosti dvoch pediatrov, ktorí majú ambulancie v meste

Púchov. Deti, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách, sú v starostlivosti pediatrov, ktorí sa nachádzajú v mieste trvalého bydliska profesionálnych náhradných rodičov.
V blízkosti centra sa nachádza zdravotnícke zariadenie Zdravie, a.s., Púchov, kde sa nachádzajú pre naše potreby:

- obvodné pediatrické ambulancie pre deti,
- ORL ambulancia,
- kožná ambulancia,
- chirurgická ambulancia,
- urologická ambulancia,
- ortopedická ambulancia,
- ambulancia liečebnej ambulancie,
- gynekologická ambulancia.

Ďalej sa v blízkosti centra nachádzajú špecializované ambulancie, ktoré navštevujú deti:

- očná ambulancia,
- zubná ambulancia.

Najbližšia detská pohotovosť (od 15.30 – 22.00 hod.) sa nachádza v Považskej Bystrici.
Ďalšie špecializované ambulancie, ktoré deti navštevujú, sa nachádzajú v okolitých mestách.

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý") po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

V mieste sídla centra sa nachádza niekoľko materských, základných a stredných škôl. Výber školy sa realizuje podľa individuálnych potrieb dieťaťa. Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami navštevujú Spojenú školu, ktorá je taktiež v mieste centra. Je tu aj možnosť pokračovať vo vzdelávaní v Praktickej škole. V mieste centra sa nachádza Špeciálna materská škola – organizačná zložka Spojenej školy, ktorá integruje deti s mentálnym postihnutím a autizmom.
V meste Považská Bystrica sa nachádza Obchodná akadémia. Túto školu navštevuje dieťa z PNR.
V meste Žilina sa nachádza Stredná odborná škola sv. Jozefa robotníka. Túto školu navštevuje dieťa z PNR v odbore stolár. V dňoch pondelok-piatok počas školského roka je ubytovaný na Saleziánskom internáte. Žiakovi je poskytované stravovanie v školskej jedálni.
V meste Martin sa nachádza Súkromné hudobné a dramatické konzervatórium. Túto školu navštevuje dieťa zo SUS – SS, pracovisko Horné Kočkovce. V dňoch pondelok – piatok počas školského roka je ubytované na Stredoškolskom internáte SPŠT v Martine. Žiačke je poskytované stravovanie v školskej jedálni.
Deti, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách navštevujú materské a základné školy v blízkosti bydliska profesionálneho náhradného rodiča.
Centrum spolupracuje so školami a školskými zariadeniami a inými inštitúciami pri výbere vhodného typu školy, pri diagnostike a reedukácii špecifických vývinových porúch učenia a správania.
Plnenie školskej dochádzky sa realizuje len v školách s vyučovacím jazykom slovenským.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane
1. spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah
2. spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára

pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,
3. podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Dieťa v centre má svoje práva, ale aj povinnosti, ktoré musí dodržiavať a rešpektovať.

Práva dieťaťa:

- právo na dôstojnosť a na dôstojné zaobchádzanie – v zariadení nie sú zavedené žiadne opatrenia, tresty, ktoré by mohli viesť k neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu s dieťaťom,
- právo na vzdelanie – deti majú prístup k vzdelávaniu podľa svojich potrieb a aj podľa svojho výberu a záujmu. Deťom sa umožňuje študovať tam, kde si želajú, ak ich tam príjmu a sú schopné školu zvládnuť. Deti sú pri výbere školy primerane usmerňované a s prípravou do školy im pomáhajú vychovávateľky,
- právo na riadnu výživu – v zariadení deti majú zabezpečenú dostatočnú výživu, majú dostatok jedla a učia sa s ním hospodáriť,
- právo na prístup k zdravotníckym službám – zdravotnú starostlivosť zabezpečujú deťom dohodnutí externí lekári, a to všeobecní lekári aj odborní lekári,
- právo na kontakt s rodinou a inými osobami – styk s rodinou je maximálne podporovaný, umožňované je aj stretávanie sa s priateľmi, vzájomné navštevovanie sa, deti majú možnosť telefonovať, používať internet a chodiť von denne,
- právo na vyhovujúce hygienické podmienky – deti majú vytvorené vhodné podmienky na život a výchovu (požadované hygienické, bezpečnostné, materiálno-technické a priestorové podmienky, v ktorých žijú),
- právo postihnutého dieťaťa na špeciálnu starostlivosť, vzdelanie a prípravu, aby mohlo dosiahnuť čo najväčšiu samostatnosť a viesť plnohodnotný aktívny život v spoločnosti,
- právo obracať sa so žiadosťami, sťažnosťami a návrhmi na riaditeľa a ostatných pracovníkov zariadenia a požadovať odpoveď, ktorú musí dostať – na tento účel je zriadená aj schránka sťažností a podnetov, ak chce zostať dieťa v anonymite,
- právo požiadať aby jeho podania adresované príslušným štátnym orgánom, orgánom územnej samosprávy, právnickým a fyzickým osobám, ktoré sú poverené výkonom sociálnoprávnej ochrany detí, boli zo zariadenia odoslané v nasledujúci pracovný deň po ich odovzdaní pracovníkom zariadenia, a to bez kontroly ich obsahu – centrum v prípade potreby poskytne dieťaťu potrebné informácie o spôsobe kontaktovania sa s príslušnými orgánmi,
- právo požiadať o osobný rozhovor s poverenými zamestnancami príslušných orgánov, a to bez prítomnosti ďalších osôb,
- právo vyjadriť svoje názory,
- právo na prístup k primeraným informáciám,
- právo na hru a voľný čas.

Dieťa, ktoré je umiestnené v centre a v profesionálnej náhradnej rodine, má právo stretávať sa s rodičmi a ďalšími príbuznými a osobami ku ktorým má blízky vzťah, a to formou osobných návštev dieťaťa v zariadení a taktiež pobytmi mimo centra. Kontakty dieťaťa s rodičmi a ďalšími osobami koordinuje sociálny pracovník v spolupráci s príslušným vychovávateľom prípadne profesionálnym náhradným rodičom. Návštevu je potrebné si vopred dohodnúť telefonicky, najmä s ohľadom na možnosť neprítomnosti dieťaťa a z dôvodu zabezpečenia priebehu návštevy. Návštevy prebiehajú v návštevnej miestnosti, návštevu v ostatných priestoroch centra schvaľuje riaditeľ. Návšteva mimo centra môže prebiehať len so súhlasom riaditeľa. Situácia, že sa dieťa nevráti v dohodnutý čas môže byť vyhodnotená ako útek.

Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum je oprávnené určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom. Dôvody musia byť zaznamenané v spisovej dokumentácii dieťaťa a oznámené súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Návštevu je možné zrušiť alebo prerušiť v prípade nevhodného správania, ktoré by nepriaznivo pôsobilo na výchovu dieťaťa, porušenia zákazu fajčenia a požívania alkoholických nápojov v areáli centra.

Dieťa môže písať listy a využívať elektronickú komunikáciu kedykoľvek vo svojom osobnom voľne a taktiež môže telefonovať. Z výchovných a organizačných dôvodov sú stanovené pravidlá

užívania mobilných telefónov a internetu. Obsah písomnej, elektronickej a telefonickej komunikácie dieťaťa nie je monitorovaný. Došlá aj odoslaná korešpondencia dieťaťa sa eviduje neotvorená.

Dieťa má právo obrátiť sa bez vedomia centra na komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, na verejného ochrancu práv pre deti, na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, súd alebo prokuratúru priamo alebo prostredníctvom inej osoby aj bez vedomia rodičov, poručníka, opatrovníka alebo inej osoby, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

Pracovníkmi centra sú deťom poskytnuté informácie o spôsobe, akým sa môžu obrátiť na komisára pre deti, na komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, na verejného ochrancu práv pre deti, na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, súd alebo prokuratúru. Potrebné kontakty majú deti k dispozícii na nástenkách v priestoroch zariadenia.

Deti sa môžu obrátiť na komisára písomne. Na úrad komisára môžu poslať email, prípadne bezplatne list poštou. Nie je potrebná známka a ani uvedenie presnej adresy. Na obálku stačí napísať, že korešpondencia je pre komisára pre deti.

Práva rodičov dieťaťa:

- právo na kontakt s dieťaťom,
- právo na informácie o dieťati,
- právo podieľať sa na výchove a starostlivosti dieťaťa,
- právo podieľať sa na rozhodovaní o dieťati.

v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

Povinnosti dieťaťa:

- dodržiavať ustanovenia vnútorného poriadku a rešpektovať usmernenia zamestnancov centra,
- rešpektovať samotných zamestnancov centra,
- podieľať sa na prácach v skupinách,
- dodržiavať hygienické návyky,
- zodpovedne si plniť povinnú školskú dochádzku,
- správať sa slušne, zodpovedne a ohľaduplne k sebe a svojmu okoliu,
- nahradiť spôsobenú škodu - náhradu škody, ktorú dieťa spôsobí úmyselne alebo z nedbanlivosti môže centrum požadovať od rodičov,
- povinnosť dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia, starať sa o svoje zdravie, v prípade choroby dodržiavať pokyny vychovávateľa, prípadný úraz ihneď ohlásiť, rešpektovať zákaz fajčenia, zákaz požívania alkoholických nápojov, toxických, omamných a psychotropných látok,
- povinnosť výnimočné vážne priestupky a udalosti (krádež, príprava na útek, útek, bitka, šikanovanie a pod.) ihneď hlásiť vychovávateľovi, alebo ktorémukoľvek pracovníkovi zariadenia.

Povinnosti rodičov a iných blízkych osôb dieťaťu:

- povinnosť rešpektovať pokyny zamestnancov centra,
- povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v centre,
- povinnosť prísť na návštevu a taktiež počas nej v triezvom stave - nie pod vplyvom alkoholu ani iných návykových látok a správať sa slušne,
- povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí tak, ako im to určuje Plán činnosti pre rodinu,
- povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie dieťaťa,
- povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska,
- rodičia majú povinnosť platiť výživné na dieťa na účet centra.

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia

výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia

Centrum v spolupráci s deťmi si vytvoril *Pravidlá správania sa detí na skupine*, ktoré sú umiestnené na viditeľnom mieste v jednotlivých skupinách. V prípade porušenia pravidiel je s dieťaťom bezprostredne vedený individuálny rozhovor. Pri opakovanom porušovaní pravidiel je zabezpečená konzultácia s odborným tímom centra, resp. s inými externými odborníkmi.

Pravidlá správania sa detí na skupine:

1. Budem dodržiavať osobnú hygienu. Sprchovať sa každý deň. Vlasy šampónom, telo sprchovým gélom. Ráno a večer si umyjem zuby.
2. Po použití WC, po príchode z vonku a pred jedlom si umyjem ruky.
3. Každé ráno si usteliem posteľ.
4. Ak mám službu v domácnosti, budem pomáhať vychovávateľkám. Cez víkend sa budem zapájať do prípravy obeda a večere, cez týždeň do prípravy večere.
5. V sobotu sa zapájam do veľkého upratovania, ale ak treba, tak aj počas týždňa. Utriem prach, zotriem podlahy, povysávam. Poumývam WC a kúpeľňu. V týždni po sebe upratujem vždy.
6. Keď sa s hračkou dohrám upracem si ju po sebe.
7. Budem dodržiavať večierku.
8. Bez súhlasu vychovávateľa neopustím dom alebo areál domu.
9. Budem sa svedomito pripravovať do školy. Nebudem zatajovať domáce úlohy. Ak niečomu nebudem rozumieť, prídem za vychovávateľkou a poprosím ju o pomoc.
10. Nebudem sa vulgárne vyjadrovať, budem vzorom pre mladších súrodencov.
11. Nebudem sa biť s ostatnými deťmi. Ak budem mať nejaký problém, prídem za vychovávateľkou a spoločne ho vyriešime.
12. Budem pomáhať slabším a tým, ktorí to potrebujú.
13. Budem sa starať o svoje zdravie – nebudem požívať alkoholické nápoje, nebudem fajčiť a brať drogy.
14. Ak mi jedlo nechutí, slušne odmietnem a nebudem mať nemiestne pripomienky.
15. Rodičov si budem vážiť. Venujem im čas, keď ma navštívia.
16. Budem sa snažiť rozumne narábať s peniazmi a nebudem ich míňať na hlúposti.
17. Ak budem mať na návšteve kamaráta, budem sa s ním zdržiavať vo svojej izbe. Nebudem ho vodiť po dome.
18. Používam „čarovné slovíčka" – ďakujem, prosím, páči sa....

Závažnosť porušenia pravidiel je rozdelené na:

- menej závažné porušenie,
- závažné porušenie,
- veľmi závažné porušenie.

Za menej závažné porušenie pravidiel sa považuje:

- zlý prospech v škole,
- neplnenie si povinností,
- vulgárne vyjadrovanie,
- úmyselné klamstvá,
- menej závažné agresívne prejavy (verbálne napádanie a pod..)
- poškodzovanie školských pomôcok.

Výchovné prostriedky za menej závažné porušenie pravidiel:

- napomenutie dieťaťa službukonajúcim zamestnancom centra,
- zákaz sledovania televízie a používania počítača v trvaní maximálne jedného týždňa,
- pozastavenie voľnočasových aktivít v trvaní maximálne jedného týždňa,
- aktivity navyše v prospech skupiny v trvaní maximálne jedného týždňa,
- skrátenie samostatných vychádzok v trvaní maximálne jedného týždňa,
- skoršia večierka počas jedného týždňa.

Za závažné porušenie pravidiel sa považuje:
- záškoláctvo,
- krádež,
- agresívne správanie voči dieťaťu alebo dospelému (fyzické násilie a používanie vulgarizmov),
- útek – jednorazový,
- navádzanie na problémové správanie,
- užitie drog, alkoholu a tabakových výrobkov.

Výchovné prostriedky za závažné porušenie pravidiel:
- napomenutie riaditeľom centra,
- skrátenie alebo pozastavenie samostatných vychádzok v trvaní maximálne dvoch až troch týždňov,
- kombinácia viacerých výchovných prostriedkov za menej závažné porušenie v trvaní dvoch až troch týždňov,
- z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové nižšej sume ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa. Centrum je povinné dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne v nižšej sume a je povinné umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového. Centrum zhodnotí, či sa poskytnutím vreckového takýmto spôsobom dosiahol účel a s týmto hodnotením oboznámi dieťa.

Za veľmi závažné porušenie pravidiel sa považuje:
- úmyselné závažné ublíženie na zdraví,
- opakované úteky,
- opakované krádeže,
- opakované požívanie omamných a návykových látok,
- systematické záškoláctvo,
- páchanie trestnej činnosti a navádzanie na trestnú činnosť,

Výchovné prostriedky za veľmi závažné porušenie pravidiel:
- pohovor s riaditeľom a odborným tímom,
- kombinácia viacerých výchovných prostriedkov za menej závažné a za závažné porušenie v trvaní dvoch až troch týždňov,
- v prípade, že nedôjde k náprave kontaktovanie príslušného úradu práce sociálnych vecí a rodiny, kde sa podá návrh na zmenu zariadenia.

Každá taxatívna výchovná metóda sa používa s prihliadnutím na vek, zdravotný stav, individualitu dieťaťa a závažnosť situácie, v ktorej k porušeniu pravidiel došlo. Vychovávateľ používa taxatívne výchovné metódy až po upokojení dieťaťa a situácie. Dohodnuté podmienky sa dodržia (napríklad: ak má dieťa zákaz sledovať televíziu na týždeň, tento zákaz bude trvať presne týždeň, ani o deň viac ani o deň menej).

Ak je uložený výchovný prostriedok za závažné alebo veľmi závažné porušenie pravidiel, každý týždeň je vyhodnocovaná účinnosť uloženého výchovného prostriedku za prítomnosti dieťaťa, vychovávateľa a odborného tímu. V prípade, že nedôjde k náprave spoločne hľadajú iný efektívnejší spôsob riešenia situácie.

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Centrum deťom vreckové vypláca do 25. dňa v mesiaci. Sociálny pracovník oznamuje na ekonomický úsek vznik nároku dieťaťa na vreckové alebo zmenu sumy vreckového na základe veku. Ekonomický úsek vyhotoví menný zoznam detí s celkovou sumou a odovzdá sociálnemu pracovníkovi rozrátané vreckové na každé dieťaťa osobitne. Sociálny pracovník následne rozdelí vreckové deťom.

Deti, ktoré sa už vedia podpísať si vreckové preberajú samé. Za tie deti, ktoré sa nevedia podpisovať preberá vreckové určený zamestnanec na skupine za prítomnosti dieťaťa. Pri preberaní je vždy prítomný aj ďalší sociálny pracovník, resp. zamestnanec centra.

Deti, ktoré sú ťažko zdravotne postihnuté, majú zriadené vkladné knižky a vreckové sa im zasiela tam.

Deti si s vreckovým manipulujú samé. Deti s duševnými poruchami sú vreckovým motivované k väčšej aktivite – vedia si samé povedať, čo by si chceli za vreckové kúpiť. Za pomoci zamestnanca centra chodia na nákupy, kde sa im pomáha pri manipulácii s peniazmi.

Deti sú vedené k tomu, aby si vedeli peniaze šetriť a sú im ponúkané spôsoby, ako šetriť.

Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi, deťmi a zamestnancami centra, plnoletými fyzickými osobami alebo medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a opisu techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania

Centrum sa stretáva s problémovým správaním detí. Pri konfliktoch medzi deťmi prvotný problém riešia zamestnanci na skupinách. Pri vyhrotení problému sa kontaktuje riaditeľ centra, ktorý zvolá odborný tím a spoločne riešia daný problém.

Ak by dieťa nedovolene opustilo centrum kontaktovaný je riaditeľ centra a následne polícia. Rovnako sa postupuje aj pri nedovolenom vniknutí do budovy centra alebo do rodinného domu centra.

V prípade vzniku mimoriadnej epidemiologickej situácie je za centrum poverená kontaktná osoba, v našom prípade zdravotná sestra centra, ktorá je aj zástupkyňa riaditeľa a v rodinnom dome je kontaktnou osobou pomocný vychovávateľ. Prostredníctvom nej sa v spolupráci a na základe vydaných opatrení Regionálneho ústavu verejného zdravotníctva so sídlom v Považskej Bystrici zabezpečujú potrebné aktivity: spolupráca s lekármi primárnej starostlivosti pre deti a dospelých, výkon ohniskovej dezinfekcie a iné.

V prípade iných mimoriadnych udalostí je zodpovednou a kontaktnou osobou riaditeľka centra.

Všetky potrebné telefónne čísla sú uvedené v prevádzkovom poriadku, ktorý je umiestnený na každej skupine.

Pri výskyte úrazu alebo závažnom zhoršení zdravotného stavu dieťaťa sa daná situácia ihneď rieši. Drobné poranenia ošetrí službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič. V prípade závažného stavu poskytne prvú pomoc a privolá rýchlu zdravotnú pomoc. O mimoriadnej udalosti bezodkladne informuje riaditeľa centra a okolnosti úrazu zaznamená do Knihy s denným hlásením.

Pri vážnom úraze alebo zhoršení zdravotného stavu spojeného s hospitalizáciou sociálny pracovník informuje o tejto skutočnosti rodičov a pracovníka príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Pri mimoriadnej udalosti (útek alebo úmrtie) sa táto skutočnosť oznamuje aj prokurátorovi a zriaďovateľovi.

V prípade agresívneho správania – útok dieťaťa na iné dieťa, prípadne na inú osobu, službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič sa snaží o upokojenie dieťaťa a rozptýlenie jeho pozornosti. Ak je agresivita dieťaťa vystupňovaná je potrebné izolovať ostatné deti. Ak to okolnosti dovoľujú, je vhodná fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby. V závislosti od povahy situácie privolá službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič rýchlu zdravotnú pomoc, prípadne políciu. O mimoriadnej situácii, po jej odznení, službukonajúci zamestnanec/profesionálny náhradný rodič bezodkladne informuje riaditeľa centra a túto mimoriadnu situáciu zaznamená do Knihy s denným hlásením.

Opis techník deeskalácie konfliktných situácií v centre a odporúčaný postup:
V prípade, že dieťa/MD fyzicky ubližuje sebe, iným deťom alebo ničí majetok, situáciu okamžite rieši službukonajúci pracovník na skupine/PNR nasledovne:

1. Ihneď zakročí a stanoví jasné hranice (v prípade, že dieťa ubližuje iným deťom alebo ničí majetok a nemá ťažší stupeň mentálneho postihnutia) pokojným ale jasným hlasom – „dosť!" alebo „to stačí!". Ak dieťa na výzvu nereaguje a v správaní pokračuje, je nevyhnutné ho fyzicky obmedziť bezbolestným chytením za ruky, aby dostalo jasný signál, že to čo robí, nie je správne a nesmie v tom pokračovať – tento

postup platí aj v prípade sebapoškodzovania, aj v prípade, že má dieťa ťažší stupeň mentálneho postihnutia.

2. Zaistí bezpečie ostatných detí na skupine (v prípade, že dieťa ubližuje iným deťom) či samotného dieťaťa (v prípade, že dieťa ubližuje samé sebe) a pokúsi sa zvládnuť situáciu vlastnými silami:
    - odstránenie podnetu, ktorý správanie spôsobil a naďalej ho udržiava,
    - zaistenie súkromia,
    - odvedenie pozornosti (pokiaľ má dieťa ťažší stupeň mentálneho postihnutia, odvedieme jeho pozornosť dodaním iného stimulu – napr. ideme ho okúpať alebo mu ponúkneme jedlo, ktoré má v obľube),
    - ponúknutie obľúbenej činnosti,
    - verbálne a neverbálne upokojovanie,
    - poskytnutie alternatívy na odreagovanie sa a vyventilovanie negatívnych emócií (napr. prostredníctvom fyzickej aktivity, hry na perkusie, kresby, trhania novín a pod.),
    - vyvodenie dôsledku (pokiaľ dieťa ubližuje iným deťom a nemá ťažší stupeň mentálneho postihnutia), ktorý je pre dieťa jasný a primeraný – napr. „Ubližuješ iným a preto sa teraz s nami nepôjdeš prejsť."
    - „time out" (pokiaľ dieťa ubližuje iným deťom a nemá ťažší stupeň mentálneho postihnutia) – dieťa je premiestnené tam, kde sa nemôže zaoberať deštruktívnou činnosťou, kde mu nebude venovaná sociálna pozornosť a kde má málo podnetov. Time out trvá dovtedy, kým sa dieťa neupokojí. Pokiaľ je to pre dieťa bezpečné, trávi počas time outu čas bez prítomnosti službukonajúceho pracovníka.

Voľba spôsobu zvládnutia agresívneho či autoagresívneho správania je pritom závislá od špecifík a individuality konkrétneho dieťaťa.

3. Ak je niektoré z detí zranené, službukonajúci pracovník na skupine mu poskytne prvú pomoc a zranenie ošetrí.

4. Neskôr, keď je už dieťa pokojné (v prípade, že netrpí ťažším stupňom mentálneho postihnutia), s ním službukonajúci pracovník vykoná „vysvetľujúci rozhovor", v rámci ktorého sa zdrží poučovania, obviňovania, či odsudzovania. Snaží sa dieťaťu načúvať, pochopiť jeho pocity a spoločne s dieťaťom ich pomenovať. Mal by dieťaťu citlivo vysvetliť, prečo jeho správanie neschvaľuje.

5. Službukonajúci pracovník na skupine vykoná zápis do zošitu denného hlásenia s presným popisom situácie a riešenia. O všetkom následne informuje členov odborného tímu.

6. Pokiaľ službukonajúci pracovník na skupine agresiu dieťaťa nezvláda, privolá člena odborného tímu (psychológ, špeciálny pedagóg). Pokiaľ člen odborného tímu nie je prítomný a zdravie dieťaťa, príp. ostatných, je jeho konaním vážne ohrozené, službukonajúci pracovník na skupine privolá záchrannú zdravotnú službu (155). Následne vykoná zápis do zošitu denného hlásenia s presným popisom situácie a riešenia. O všetkom následne informuje priameho nadriadeného.

Vždy je potrebné zistiť, čo viedlo k agresívnemu alebo autoagresívnemu správaniu dieťaťa a na základe identifikovania tohto „spúšťača" sa snažiť týmto prejavom správania predchádzať.